

Sium
SOTE

SiunSoten uniapnea- asiakkaan hoito- ja palveluketju

14.9.2023

Sh Minna Tanskanen

Uniapnean hoito ennen hoitopolun uudistamista

- Keuhkosairauksien poliklinikalla 3,5 työntekijää
 - Unitutkimuksia noin 1000 /vuosi
 - Jonotusaika tutkimukseen noin 3kk
 - Cpap hoidon aloituksia noin 1000 /vuosi
 - Jonotusaika 3-9kk
 - Yksilöohjaukset pääasiassa
 - ~ 80 % keuhkosairauksien poliklinikan potilaista, olivat uniapneapotilaita
 - Potilaat odottivat unitutkimuslausuntoa jopa 2kk
 - Cpap kontrollipotilaiden kontrollit olivat noin vuoden myöhässä

- Uniapneapotilaiden hoito siirtyi pääosin hoitajien vastuulle
 - Lääkärin vo:lle ohjautui vain ammattikuljettajat, joiden hoidossa oli ongelmia
 - 1/2019 alettiin tekemään uniapneatutkimuksia myös Joensuun kantakaupungin terveysasemalla sekä Lieksassa ja Nurmeksessa
 - 1/2020 kaksi hoitajaa koulututtui ja alkoi skooramaan ja lausumaan uniapneatutkimuksia, jolloin lausuntojono lyheni 2kk-> 1vk
 - 9/2020 terveysasemalle siirtyi osittain cpap hoidon aloitukset
 - Ryhmä- ja etäohjauksien kehittäminen ja pilotointi
 - 11/2020 cpap hoidot aloitettiin pääasiassa ryhmä- tai etäryhmäohjauksina
 - Cpap hoidon puhelinkontrollit, etäseuranta hyödyntäen

- Todettiin että uniapneapotilaiden hoitopolkua tulee tarkastella kokonaisuutena ja uudistamisen tarve on koko hoitoketjulla
- 5/2022 Uniapnean hoitopolku- työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran

Työryhmään kuului:

- Hallintoylilääkäri
- Kehittämisasiantuntija
- Keukosairauksien pkl (keuhkolääkäri, oh ja sh)
- Työterveyshuolto (työterveyslääkäri ja – hoitaja Terveystalosta)
- Perusterveydenhuolto (lääkäri, oh ja uniapneapotilaan hoidosta vastaavat sairaanhoitajat)

- Työryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana 5 kertaa
 - Uniapneahoitajilla vahva visio miten potilaan hoitopolku saadaan toimivaksi PTH:ssa
 - Pyrittiin vähentämään potilaan kannalta ns. arvoton työ mahdollisimman vähäiseksi, jolloin hoitajien aikaa vapautui potilastyöhön
 - Potilaan ohjautuminen tutkimukseen ja hoitoon mahdollisimman selkeäksi
 - Yhteinen toimintamalli koko maakuntaan
 - Mukana myös edustajat yksityiseltä lääkäriasemalta

- 1/2022 uniapnean tutkimus ja hoito siirtyi perusterveydenhuoltoon
- Muutos oli helppo ja kivuton
 - Toiminta tehokasta heti muutoksesta alkaen
 - Saumaton yhteys keuhkolääkäriin ongelmatilanteissa
 - Selkeät toimintamallit ja –ohjeet eri toimijoille (PTH, ESH, TTH, yksityiset lääkäriasemat)
- Keupkl:ta siirtyi 2,5 työntekijää pth:lle, lisäksi 1 resurssityöntekijä cpap kontrollijonon purkuun

Muutoksen tuloksia

- 1.1.2021-31.5.2021 vrt 1.1.2022-31.5.2022
 - Unitutkimuspotilaan jonotusaika tutkimukseen lyheni noin 10 vrk
 - V.2023 unitutkimuksia tehdään noin 1/3 enemmän kun v 2022 ja jonotusaika on edelleen lyhentynyt 3kk->2kk
 - Cpap hoidon aloitukseen jonotusaika lyheni 109 vrk ->42 vrk
 - Cpap kontrollipotilaita hoidettiin v. 2022 noin 430 enemmän kuin vastaavana aikana v 2021
 - Kontrollit edelleen ajan tasalla tai hieman edellä
 - Työhyvinvointi koheni
 - Työnimu vei mukanaan
 - Työn pakkotahtisuus loppui
 - Omaan työhön vaikutusmahdollisuus lisääntyi
 - Työilmapiiri parani
- Saatu palaute muutoksista on ollut positiivista sekä potilailta että yhteistyötahoilta

Miksi muutos onnistui

- Hoitopolkutyöryhmän työskentely mahdollisti koko hoitopolun tarkastelun ja kehittämisen, eikä pelkästään ns. yksikötasoista kehittämistä
- ESH-PTH välisen "kuilun" haastaminen (miksi toiminta ei voisi olla pth:ssa?)
- Muutostarve ja -halu lähti voimakkaasti "kentältä"
- Lähiesihenkilöiden tuki ja muutoksen mahdollistaminen
- Asiantuntevat sairaanhoitajat olivat keskeisessä roolissa muutoksen suunnittelussa, toteutuksessa ja täytäntöönpanossa (osallistaminen)
 - Muutostyöryhmä tuki vahvasti muutostyötä hallinnollisilta osin ja luotti käytännön työtä tekevien hoitajien visioon, ammattitaitoon ja kykyyn toteuttaa muutokset

Kiitos!